

Vwo Nederlandse taal

Schrijfvaardigheid oefenexamen 1

Algemene instructie bij onderwerp 1 en 2

Als onderdeel van het college-examen maakt u een schrijfopdracht. De toets duurt 150 minuten.

U kiest onderwerp 1 of 2. Het is de bedoeling dat u aan de hand van de aangeboden teksten een artikel schrijft. U kiest daartoe slechts één opdracht en maakt in geen geval meerdere opdrachten. Geef bovenaan uw tekst duidelijk aan voor welke opdracht u gekozen hebt door de letter A, B, C of D te noteren.

Gebruik de volgende richtlijnen:

- Ga uit van de tekstsoort en het publiek, zoals in de opdracht is aangegeven.
- Zorg voor een duidelijke alinea-indeling.
- Bedenk een pakkende titel.
- Bedenk minstens drie tussenkopjes van maximaal zes woorden.
- Het is niet de bedoeling dat u de inleiding bij onderwerp 1 of 2 klakkeloos overneemt in uw eigen schrijfproduct.
- Let op zinsbouw, stijl en spelling.
- Gebruik **minimaal 600** woorden en **niet meer dan 750** woorden. Vermeld het aantal woorden onder uw tekst.

Veel succes.

Onderwerp 1

Inleiding

Strengere exameneisen

Staatssecretaris Van Bijsterveldt van Onderwijs scherpt de exameneisen voor het voortgezet onderwijs aan. Vanaf het schooljaar 2011-2012 moeten leerlingen het centraal schriftelijk eindexamen gemiddeld voldoende maken. Vanaf het schooljaar 2012-2013 mogen havisten en vwo'ers op hun eindlijst maximaal nog maar één vijf hebben voor Nederlands, Engels of wiskunde.

Ook wil de staatssecretaris bereiken dat de verschillen tussen schoolexamen en centraal eindexamen kleiner worden. Van Bijsterveldt verwacht dat leerlingen hierdoor meer worden uitgedaagd en dat de aansluiting met mbo, hbo, universiteit zo verbetert.

Over de invoering van strengere exameneisen wordt nogal verschillend gedacht: de een juicht die van harte toe, de ander heeft veel twijfels.

Opdracht A

Schrijf voor de lezers van een regionale krant een betoog waarin u uw mening over de strengere exameneisen geeft. U neemt in ieder geval de volgende informatie-elementen op:

1. Een inleiding waarmee u de aandacht van de lezers trekt en waarin u uw standpunt aan de orde stelt door middel van een stelling.
2. Drie argumenten die pleiten voor uw standpunt. Gebruik hierbij een relevant citaat uit onderstaande bronnen. Zet dit citaat tussen aanhalingstekens.
3. Twee tegenargumenten waarvan u er een weerlegt. Gebruik een relevant citaat uit onderstaande bronnen. Zet dit citaat tussen aanhalingstekens.
4. Een slot met een conclusie die aansluit bij uw stelling.

Opdracht B

Schrijf voor de lezers van een regionale krant een beschouwing over de strengere exameneisen. U neemt in ieder geval de volgende informatie-elementen op:

1. Een inleiding waarmee u de aandacht van de lezers trekt en waarin u het verschijnsel beschrijft. Besluit de inleiding met de hoofdvraag.
2. Een visie van voorstanders onderbouwd met drie argumenten. Gebruik een relevant citaat uit onderstaande bronnen. Zet dit citaat tussen aanhalingstekens.
3. Een visie van tegenstanders onderbouwd met drie argumenten. Gebruik een relevant citaat uit onderstaande bronnen. Zet dit citaat tussen aanhalingstekens.
4. Een samenvattend slot waarin u uw eigen visie opneemt.

De teksten die u kunt gebruiken, zijn:

Zware exameneisen zijn geen verspilling van talent, zij dagen juist uit. (2008, 24 oktober). *Trouw*.

Das, H. (2008, 27 oktober). Onnodig veel druk op eindexamenleerling. *Nederlands Dagblad*.

Strengere eisen voor het eindexamen. (2008, 8 november). *NRC Handelsblad*.

Vergeet niet de richtlijnen uit de algemene instructie in acht te nemen!

Tekst 1

Zware exameneisen zijn geen verspilling van talent, zij dagen juist uit

Directies van scholen voor voortgezet onderwijs verzetten zich tegen strengere exameneisen, docenten zitten er niet op te wachten, maar staatssecretaris Van Bijsterveldt zet door: ze scherpt de eisen voor het centraal eindexamen aan.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 moeten leerlingen van havo en vwo voor het centraal eindexamen gemiddeld een voldoende halen. Daar komt bij dat ze vanaf het schooljaar 2012-2013 voor de basisvakken Nederlands, Engels en wiskunde slechts één vijf mogen scoren. Bij twee onvoldoendes gaan ze dan in de herkansing.

Met deze maatregelen trekt de staatssecretaris de lijn door die het ministerie eerder al heeft ingezet voor het basisonderwijs. Zonder iets af te doen aan het belang van andere vakken, zijn taal en rekenen de kern van het programma. Van Bijsterveldts collega Dijkema heeft miljoenen uitgetrokken om het onderwijs op de basisschool in taal en rekenen op een hoger plan te brengen. Het is niet meer dan logisch ook aan het eind van de rit zwaardere eisen te stellen.

Dat is geen leerlingen of leraren pesten; strengere eisen zijn juist in het belang van de leerlingen. Als het voortgezet onderwijs hen beter toerust, is hun kans van slagen in het vervolgonderwijs groter. Universiteiten en hogescholen klagen immers al jaren dat te veel leerlingen het bij hen niet redden omdat ze essentiële kennis missen.

Met het oog daarop, verbaast de kritiek van de vakbonden en de schooldirecties. De werkgevers vrezen dat talent wordt verspild als het moeilijker wordt het examen te halen. Misschien was die angst gegrond toen de Onderwijsraad de staatssecretaris adviseerde voor alle drie de kernvakken een voldoende voor te schrijven. In dat geval zou de helft van de examenkandidaten zakken. Nu Van Bijsterveldt met een soepeler regeling komt, die altijd nog één vijf toestaat, is het moeilijk hard te maken dat leerlingen zo zwaar worden getroffen. Zou het niet eerder zo (moeten) zijn dat scholen het talent aanmoedigen en zo nodig apart bijspijkeren om van een vijf een zes te maken?

De plannen van de staatssecretaris betreffen alleen vwo en havo. Voor het vmbo heeft ze nader advies van de Onderwijsraad gevraagd. Voor de meer praktische en beroepsgerichte varianten is dat begrijpelijk. Die examens wijken sterk af van die in havo en vwo. Maar als het Van Bijsterveldt te doen is om de kwaliteit van het onderwijs, dan zal ze met goede argumenten moeten komen om een uitzondering te maken voor de

leerlingen van de theoretische route van het vmbo. Zo gezien hebben ook zij een zwaardere examen verdiend.

Bron: Zware exameneisen zijn geen verspilling van talent, zij dagen juist uit. (2008, 24 oktober). *Trouw*.

Tekst 2

Onnodig veel druk op eindexamenleerling

Staatssecretaris Marja van Bijsterveldt wil de exameneisen voor het voortgezet onderwijs fors aanscherpen. Het centraal schriftelijk gaat zwaarder wegen. Ze legt daarmee een enorme druk op de leerlingen.

Waar premier Balkenende vorig jaar de zesjescultuur in het hoger onderwijs laakte, heeft de staatssecretaris zich nu opgeworpen als nieuwe vaandeldraagster in de strijd tegen de middelmatigheid. Van Bijsterveldt wil af van de praktijk dat examenkandidaten hun onvoldoendes voor het centraal examen kunnen compenseren met voldoende van het schoolexamen. Door nog meer gewicht te geven aan het centraal schriftelijk eindexamen (CSE), wordt het zwaartepunt nog meer gelegd bij de examenperiode in mei, temeer daar de leerlingen op de vakken Nederlands, Engels en wiskunde nog maar één vijf mogen halen.

Dat het ministerie de kwaliteit van het onderwijs wil waarborgen, is een goede zaak. Kennelijk is de kloof tussen het voortgezet onderwijs en het hoger en wetenschappelijk onderwijs zo groot dat er aan oplossingen moet worden gewerkt. Het is maar de vraag of dit de juiste maatregelen zijn. Het gevaar dat bij deze maatregel op de loer ligt, is dat de leerlingen worden blootgesteld aan een enorme druk: net als bij het halen van een rijbewijs wordt de kandidaat afgerekend op zijn prestaties die hij in twee weken tijd neerzet. De duimschroeven worden aangedraaid, de druk neemt toe: er moet gevlamd worden... Een of twee offdays kunnen fataal zijn.

De staatssecretaris gaat er ook nog eens aan voorbij dat het centraal schriftelijk eindexamen slechts een klein pallet aan vaardigheden test. Het CSE Engels bestaat uit een aantal teksten met veelal meerkeuzevragen. Aan luister-, spreek- en schrijfvaardigheid wordt geen aandacht besteed. Bij Nederlands net zo. De vaardigheden die niet centraal worden getoetst, horen thuis in het schoolexamen. Aangezien het om heel andere vaardigheden gaat, is het dus niet vreemd dat het cijfer voor het schoolexamen anders is dan het cijfer voor het centrale eindexamen.

Los hiervan ligt de beroepsethiek van de vakdocenten en passant ook nog eens onder vuur. In feite schildert de overheid hen af als marchanderende examenbegeleiders die de leerlingen een gunstige startpositie garanderen. Een eerste alternatief zou kunnen zijn dat veel meer vaardigheden in het CSE worden getoetst.

En, wat nóg effectiever is: meer tijd voor lessen, zoals dat voor de invoering van het studiehuis het geval was. Het zal Van Bijsterveldt en de haren verbazen wat dat zal opleveren.

Bron: Das, H. (2008, 27 oktober). Onnodig veel druk op eindexamenleerling. *Nederlands Dagblad*.

Tekst 3

Strengere eisen voor het eindexamen

Volgens Wim de Kok, leraar geschiedenis en hoofdbestuurslid van de Algemene Onderwijsbond (AOB), is de aanscherping van de exameneisen zeker niet alleen maar goed.

Staatssecretaris Van Bijsterveldt (Onderwijs, CDA) overdrijft met haar maatregelen. Geheel onnodig zal het aantal gezakten meer dan verdubbelen. Ik kan mij wel vinden in de voorstellen om de inspectie meer middelen te geven om in te grijpen bij scholen die te hoge cijfers voor schoolonderzoeken geven. Er zijn scholen die hun leerlingen te gemakkelijk laten slagen en dat is onrechtvaardig. Wel maak ik bezwaar tegen de extra eisen om te kunnen slagen: een voldoende gemiddeld voor het centrale examen en niet meer dan één vijf als eindcijfer voor de vakken Nederlands, Engels en wiskunde. Bezwaar om twee redenen. Ten eerste was al eerder besloten tot verscherping van de exameneisen: in 2009 voor havo en in 2010 voor vwo. Waarom nieuwe exameneisen, waarvan je de gevolgen nog niet kunt meten, nu al gaan verzwaren? Was de waarschuwing van de commissie-Dijsselbloem voor over elkaar heen buitelandse beleidsmaatregelen niet afdoende? Ten tweede is de verzwaring voor Nederlands, Engels en wiskunde uit de lucht gegrepen. Waarom zou een examenkandidaat met een vijf voor Engels en wiskunde en mooie cijfers voor Nederlands, Frans, Latijn, geschiedenis, economie en maatschappijwetenschappen niet aan een studie als bijvoorbeeld rechten mogen beginnen? En tot slot: onderwijskwaliteit verhoog je door investeringen in het onderwijs, niet door het zoveelste gesleutel aan de exameneisen.

Volgens Jaap Dronkers, hoogleraar sociale stratificatie en ongelijkheid aan het Europees Universitair Instituut in Florence (Italië) had de staatssecretaris weinig keus, want de scholen en de onderwijsinspectie zijn de afgelopen tien jaar niet in staat gebleken de te hoge cijfers voor de schoolonderzoeken aan te pakken.

Vanaf 1999 is door buitenstaanders op deze systeemfout gewezen. Tien jaar later geeft een kwart van alle gewone vwo-scholen (en alle privéscholen) te hoge cijfers bij het schoolonderzoek. Geen kleine groep dus. Maar de Onderwijsinspectie heeft ze niet kunnen aanpakken. De commissie-Dijsselbloem heeft gewezen op deze systeemfout in het eindexamen. Het herstellen daarvan is daarom van meer belang voor de onderwijskwaliteit dan gratis schoolboeken of andere geldsmijterij. De bewering dat het aantal gezakten zal verdubbelen, is bangmakerij. Uit analyses van het Centraal Planbureau van PISA-data (gezaghebbend internationaal vergelijkend onderzoek, red.) is gebleken dat juist Nederlandse vwo-leerlingen ondermaats presteren in vergelijking met het

buitenland. De scherpere exameneisen zullen vwo-leerlingen aanzetten beter te presteren en zich meer overeenkomstig hun mogelijkheden in te spannen. Daardoor zal het aantal gezakten nauwelijks stijgen. Een voldoende voor alle eindexamenvakken (centraal en schoolexamen) zou het mooiste zijn, maar dat is onmogelijk vanwege de menselijke zwakheid van leerlingen en leraren en het domme toeval tijdens examens. Drie kernvakken is daarom een redelijk compromis. Het is overigens niet nodig de exameneisen van havo en vmbo te veranderen: daar zijn de verschillen tussen de cijfers veel kleiner.

Bron: Strengere eisen voor het eindexamen. (2008, 8 november). *NRC Handelsblad*.

Onderwerp 2

Inleiding

Twitteren?

'Twitteren' is een werkwoord dat sinds 2006 bestaat. 'Twitteren' is het plaatsen van korte tekstberichten via je telefoon of via het internet op een website. Als gebruiker plaats je door te twitteren een bericht, een zogenaamde 'tweet' van maximaal 140 karakters lang. Wanneer je een tekst getypt hebt, druk je op verzenden. Anderen kunnen je tekst vaak al binnen een minuut lezen.

'Twitteren' wordt veel gebruikt door mensen om anderen te laten weten wat ze aan het doen zijn of waar ze zijn. (bron: www.twitteren.net)

Opdracht C

Schrijf voor de lezers van een regionale krant een betoog waarin u uw mening over twitteren geeft. U neemt in ieder geval de volgende informatie-elementen op:

1. Een inleiding waarmee u de aandacht van de lezers trekt en waarin u uw standpunt aan de orde stelt door middel van een stelling.
2. Drie argumenten die pleiten voor uw standpunt. Gebruik hierbij een relevant citaat uit onderstaande bronnen. Zet dit citaat tussen aanhalingstekens.
- 3 Twee tegenargumenten waarvan u er een weerlegt. Gebruik een relevant citaat uit onderstaande bronnen. Zet dit citaat tussen aanhalingstekens.
4. Een slot met een conclusie die aansluit bij uw stelling.

Opdracht D

Schrijf voor de lezers van een regionale krant een beschouwing over twitteren. U neemt in ieder geval de volgende informatie-elementen op:

1. Een inleiding waarmee u de aandacht van de lezers trekt en waarin u het verschijnsel beschrijft. Besluit de inleiding met de hoofdvraag.
2. Een visie van voorstanders onderbouwd met drie argumenten. Gebruik een relevant citaat uit onderstaande bronnen. Zet dit citaat tussen aanhalingstekens.

3. Een visie van tegenstanders onderbouwd met drie argumenten. Gebruik een relevant citaat uit onderstaande bronnen. Zet dit citaat tussen aanhalingstekens.
4. Een samenvattend slot waarin u uw eigen visie opneemt.

De teksten die u kunt gebruiken, zijn:

Lier van, H. (2009, 05 februari). Alle Sp!ts-verslaggevers moeten twitteren. *De Volkskrant*.

Klaver, M. (2009, 23 februari). Bloggen via Twitter groeit snel. *NRC Handelsblad*

Stein Callenfels van, H. (2009, 5 februari). Twitter: veel gekwek en af en toe wereldnieuws. *De Volkskrant*.

Vergeet niet de richtlijnen uit de algemene instructie in acht te nemen!

Tekst 1

Alle Sp!ts-verslaggevers moeten twitteren

De website Twitter, waar mensen in maximaal 140 tekens met elkaar communiceren, maakt snel faam als nieuwsmidium. De webdienst is snel, wijdverspreid en makkelijk via de mobiele telefoon te benaderen.

Als er een ramp gebeurt of een oorlog uitbreekt, vliegen korte ooggetuigenverslagen in een mum van tijd de wereld over. Ook vrijwel alle nieuwswebsites hebben tegenwoordig een Twitter-account waarop het laatste nieuws automatisch binnenkomt.

Sp!ts-hoofdredacteur Bart Brouwers wil nu dat alle Sp!ts-verslaggevers gaan twitteren. "Als een verslaggever van ons bij een persconferentie is, kan deze live verslag doen. Meteen na een interview kan vast een goede quote worden geplaatst, als opwarmertje voor het interview", legt Brouwers uit.

"Bij grote incidenten kan een verslaggever ter plaatse het laatste nieuws leveren. Hij of zij kan onderwerpen aanzwengelen en mensen, die bijvoorbeeld in de buurt zijn van een incident, oproepen om mee te doen. Het zou mooi zijn als de mensen op Twitter aanvullende informatie kunnen geven en dat er op die manier een nieuw verhaal ontstaat."

Gereedschapskist

Brouwers ziet Twitter vooral als aanvulling op de reguliere berichtgeving. "Twitter is een onderdeel dat past in de journalistieke gereedschapskist. Het ene onderwerp leent zich beter voor een verhaal van vijf pagina's in een tijdschrift, een ander verhaal voor een nieuwsbericht in een gratis krant. En sommige onderwerpen lenen zich voor een bericht van 140 karakters."

"Bovendien is Twitter een extreem snel medium, omdat iemand die getuige is van een incident snel de mobiele telefoon kan pakken en het via mobiel internet op Twitter kan plaatsen. Toen er een vliegtuig in de Hudson lag, stond dit als eerste op Twitter en zo ging het de wereld over."

Niet iedere verslaggever van 'Sp!ts' lijkt er zin in te hebben. Zo kwam er al het volgende twitterbericht (tweet) voorbij: "Kennelijk motten we d'r an. En dus: hier ben ik! And now what?"

Brouwers ziet het minder somber in. "Dit moet met een korrel zout genomen worden, maar natuurlijk zijn er verslaggevers die het nog allemaal niet zo zien zitten. Op de redactie is het een running gag geworden omdat ik een groot Twitter-fan ben. Maar om het ze zo makkelijk mogelijk te maken, krijgen ze allemaal een geschikte mobiele telefoon waarmee getwitterd kan worden."

Bron: Lier van, H. (2009, 05 februari). Alle Sp!ts-verslaggevers moeten twitteren. *De Volkskrant*.

Tekst 2

Bloggen via Twitter groeit snel

Twitter, bloggen met ultrakorte berichten, groeit snel. Ook binnen bedrijven. De dienst is het antwoord op de stortvloed aan e-mail, zeggen deskundigen.

Het gebruik van Twitter is afgelopen jaar met 343 procent gegroeid. De begin 2007 gelanceerde dienst voor 'microblogging' is volgens recente cijfers van onderzoeksbureau Nielsen Online het snelst groeiende sociale netwerk. Iedereen met korte berichten op de hoogte houden van wat je aan het doen bent, spreekt niet alleen de avant-garde van internet aan.

Naast de 'heavy users' die Twitter de eerste maanden na de lancering al druk gebruikten, ontdekken ook steeds meer bedrijven en onderwijsinstellingen deze dienst. Twitter kent inmiddels ook een groot aantal klonen, bedoeld voor interne communicatie op bedrijfsnetwerken of tussen besloten groepen collega's. Enkele voorbeelden zijn Yammer, Present.ly, en Blue Twit van IBM.

Twitter is het antwoord op de stortvloed aan e-mail, zegt consultant en informatiespecialist Timo Kouwenhoven van adviesbureau DNV-Cibit in Bilthoven. "Door het en masse omarmen van e-mail graven we ons eigen graf", aldus Kouwenhoven, die zelf ook actief is op Twitter. E-mail scheidt volgens Kouwenhoven verkeerde verwachtingen. "De verzender heeft niet de intentie om dagen te wachten op een antwoord. Ergens verwacht hij dat alle ontvangers zullen antwoorden, of liever nog, dat de beste antwoorden het eerst komen."

Bij Twitter bepalen mensen zelf wat ze wanneer ontvangen. Wie geïnteresseerd is, kan bepaalde mensen of onderwerpen volgen. Je neemt een 'abonnement' op een persoon of een thema. Kouwenhoven: "Twitter prikkelt het delen van kennis. Of beter nog, het mobiliseert kennisdelen."

Voor Jacqueline Fackeldey, eigenaar van marketingbureau Fackeldeyfinds in Nijmegen, is Twitter inmiddels onmisbaar geworden. "Twitter is een connector. Zowel zakelijk als privé verbindt Twitter je met andere mensen. Mensen delen zowel kennis als lief en leed. Voor zelfstandigen in de kenniseconomie is Twitter onmisbaar." Fackeldey plaatste onlangs haar 10.000ste tweet, zoals een bericht op Twitter wordt genoemd. Omdat het een open en snel medium is, vindt Fackeldey het ook geschikt om ideeën die nog niet helemaal af zijn te bespreken met anderen. "Het is een soort sociaal schetsboek. Anderen geven aanvullingen of tips."

Fackeldey werft ook klanten via Twitter. "Via mijn berichten komen mensen op mijn site en mijn weblog en leren ze mijn werk kennen. Dat leidt tot nieuwe opdrachten."

IBM lanceerde enkele maanden geleden Blue Twit, een bedrijfsvariant van Twitter. Het programma is nog een test. Wereldwijd maken ongeveer 1.200 van de 400.000 werknemers van de multinational er gebruik van. "We willen leren hoe mensen microblogging inzetten voor hun werk", vertelt Mark Verhagen, die binnen IBM Benelux verantwoordelijk is voor verschillende innovatie- en technologieprojecten. "Collega's op verschillende kantoren of in verschillende landen die aan één project werken, kunnen elkaar via korte berichten op de hoogte houden." IBM experimenteert ook met andere Web 2.0-applicaties zoals wiki's en bookmarksites.

Ook het gebruik van e-mail staat ter discussie binnen het bedrijf. Luis Suarez, werkzaam als 'social computing evangelist' voor IBM Benelux, is een enthousiaste twitteraar. Hij volgt 536 andere gebruikers (twitterazzi) en schreef ruim 11.800 tweets. Suarez is negen maanden geleden gestopt met e-mailen voor zijn werk. Hij communiceert uitsluitend via Twitter, weblog, wiki's en instant messaging. Reacties op webpublicaties zijn openbaar, waardoor ze volgens Suarez kunnen worden gebruikt door grote groepen mensen. Duizenden mensen tegelijk e-mailen is not done. Wie dat doet, wordt van spammen beschuldigd. E-mailloos werken bevalt hem goed, aldus Suarez. Twitteren heeft ook nadelen volgens consultant Jaap Bloem. "Twitter kan zeker nuttig zijn voor bedrijven en kleine zelfstandigen. Het is een veelzijdig programma. Je kunt het overal voor gebruiken", zegt Bloem, die werkt voor het Verkenningsinstituut Nieuwe Technologie van automatiseerder Sogeti en medeauteur is van het boek 'Me the Media'. "Maar je moet wel oppassen voor digitale ADHD en informatiestress. Niet voor niets groeit de aandacht voor information overload. Aandacht kun je maar een keer uitgeven."

Bron: Klaver, M. (2009, 23 februari). Bloggen via Twitter groeit snel. *NRC Handelsblad*.

Tekst 3

Twitter: veel gekwek en af en toe wereldnieuws

Gaan we straks allemaal twitterend naar ons werk? De hype rond de microblogdienst neemt inmiddels schrikbarende vormen aan. De halve wereld kletst met elkaar in 140 tekens, lijkt het. Waarom eigenlijk? En heb ik er voor mijn werk iets aan?

Wat is Twitter?

Twitter is een kruising tussen een chatdienst, een openbare sms-website en een blog. Meestal wordt de dienst omschreven als 'microblog'. Als gebruiker geef je via je computer of mobiele telefoon publiekelijk antwoord op de vraag die Twitter je stelt: wat ben je aan het doen? Het antwoord (de 'tweet') mag maximaal 140 tekens bevatten – dat is twintig tekens minder dan een sms'je. Vooral die beperking is een groot verschil met gewone weblogs, waar soms geen einde komt aan het geleuter van de auteur. Jouw tweet – of het nu je gemoedstoestand, korte overpeinzing over de stand van zaken in de wereld of frustratie over je verstopte doucheputje is – komt op een grote tijdslijn op Twitter.com te staan, tussen de hartenkreten van de naar schatting vijf miljoen mensen wereldwijd die Twitter gebruiken.

Dat levert in eerste instantie natuurlijk voornamelijk een virtuele kakofonie op. Maar de grap van Twitter is, dat je je kunt abonneren op de bijdragen van iemand anders, en anderen omgekeerd kunnen volgen wat jij allemaal in 140 tekens te melden hebt. Op die manier kun je de tweets volgen van wie je maar wil, vriend in het echte leven of niet, en ontstaat een groot sociaal netwerk. Een soort online dorpspomp of kantoorkoffieautomaat, waar internetters publiekelijk bij elkaar scharrelen om te kletsen. Of, om het met wat meer eerbied te zeggen: informatie uit te wisselen.

Vaak delen ze nieuwstips, links naar interessante artikelen of filmpjes, opmerkingen over radio- en tv-uitzendingen die op dat moment aan de gang zijn. Of foto's van een mooi kunstwerk dat een twitteraar een seconde geleden in het Stedelijk Museum zag hangen, waarvan hij met zijn mobieltje een foto heeft gemaakt die hij met één druk op de knop op internet heeft gezet.

En waarom is dat leuk?

Er zijn verschillende redenen: het geeft je de kans om de zielenroerselen, dagelijkse bezigheden maar ook nieuws- en linktips te volgen van vrienden, maar ook van enigszins bekende mensen. Twitter is sinds de oprichting in maart 2006 door een groepje internetondernemers in San Francisco als kool gegroeid. Inmiddels twitteren types als Al Gore (zij het

niet zeer frequent), Britney Spears en Lance Armstrong ("Dopingcontrole. Dit is geloof ik de 15de keer, maar ik raak de tel een beetje kwijt").

De bekendste Nederlandse twitteraar is Maxime Verhagen, minister van Buitenlandse Zaken. Via Twitter kon je de afgelopen maanden volgen hoe hij op dienstreis ging naar de VS, Marokko, Australië, maar ook hoe hij zich wekelijks opmaakt voor de ministerraad of Tweede Kamervergaderingen ("Vragenuurtje in Kamer over de mogelijke heropening van een onveilige verouderde kerncentrale in Bulgarije. NL is tegen.").

Twitter is bij uitstek ook een sociaal netwerk, dat uitnodigt tot contact. Maxime Verhagen reageerde bijvoorbeeld op de oproep van een Nederlandse twitteraar die in Los Angeles woont. Hij kon vanwege visumproblemen het land niet uit om naar de begrafenis van zijn broer te gaan. "Gecondoleerd en erg veel sterkte. Navraag voor je laten doen maar ook minister bz kan hier geen uitkomst brengen."

Vaak plaatsen twitteraars oproepjes. "Ik zoek iemand in Arnhem die een Apple-cursus kan geven aan mijn 80-jarige moeder. Niet te vinden!" twitterde gadgetgoeroe Vincent Everts vorige week. Twee uur later: "Dankzij twitter @aljo ontmoet, die mijn moeder een paar mac-lessen gaat geven zodat ze weer gaat e-mailen, youtuben, flickren, skype etc."

De beperktheid van de bijdragen is de kracht én zwakte van Twitter. De kans op eindeloze discussies die verzanden in scheldpartijen - zoals op veel fora en weblogs - is veel kleiner. Dat houdt de dialoog fris en kernachtig. Tegelijk is de diepgang wel beperkt: een zorgvuldige argumentatie opbouwen in 140 tekens is niet eenvoudig. Een ander nadeel is: twittergesprekken zijn op een later tijdstip lastig te reconstrueren, zeker als iemand fanatiek continu updates stuurt, en zeker als je als toeschouwer niet alle discussianten volgt ('followt').

Twitter is het nieuwsmedium van de toekomst, lees ik hier en daar. Hoezo?

Toen op 15 januari in New York een vliegtuig een noodlanding maakte in de rivier de Hudson, kwamen de allereerste beelden daarvan via een Twitter-update naar buiten. Ene Janis Krums maakte een foto van het dobberende vliegtuig met zijn iPhone, en zette die op zijn Twitterpagina. Met de tekst: "Er ligt een vliegtuig in de Hudson. De veerboot waar ik op zit, vaart er heen om de mensen op te pikken. Bizar."

Zijn foto ging in no-time de wereld over. Het gebeurt vaker dat amateurfoto's van nieuwswaardige gebeurtenissen het winnen van persfoto's - professionele fotojournalisten kunnen immers niet overal tegelijk zijn - maar de snelheid waarmee Krums foto iedereen bereikte, is ongeëvenaard.

Twitter was ook het eerste medium waarop nieuws verscheen over de aanslagen in Mumbai van eind november 2008. Toen Israël eind december Gaza aanviel, brandden de discussies en uitwisseling van het laatste nieuws op Twitter los, waaraan zowel ooggetuigen in de oorlogszone als politici en buitenstaanders deelnamen. Het Israëliësch consulaat hield zelfs een persconferentie via Twitter, toegankelijk voor iedereen.

Moet ik ook gaan Twitteren?

Net als alle andere websites die het stempel web 2.0 hebben gekregen - Flickr, YouTube, Hyves, Facebook, LastFM en nog heel veel meer - is Twitter zo leuk als zijn gebruikers. Op verschillende sociale niveaus is Twitter een interessant medium: je kunt constant blijven volgen wat je vrienden aan het doen zijn (voor zover je dat zou willen, natuurlijk), je kunt je door allerlei types de weg laten wijzen op internet, het allerlaatste nieuws volgen, of een oproep doen omdat je op zoek bent naar een startmotor van een Opel Kadett uit 1979.

Voor sommigen zit daar ook handel in. De eerste bedrijven - Albert Heijn, Telfort, SNS Bank - hebben inmiddels hun weg naar Twitter gevonden. Voordeel is dat je als gebruiker zelf kunt kiezen of je een follower wil worden van wat bedrijven te melden hebben (AH-Bonus: "Danone actimel. Van 1,99 euro, voor 1,49 euro!"). Misschien ligt daar een bedrijfseconomische toekomst voor Twitter, want ondanks de hype en enorme groei aan gebruikers genereert de onderneming om precies te zijn nul inkomsten. Gebruikers betalen niets, en nergens op Twitter staan advertenties.

Het opmerkelijke bedrijfsmodel weerhoudt de eigenaars er niet van om met de pet rond te gaan: vorige week maakte Twitter een rondje langs mogelijke investeerders, waarbij de eigenaren het bedrijf zelf waardeerden op een slordige 250 miljoen dollar. Naar verluidt zouden er enkele tientallen miljoenen opgehaald zijn. Nog in november bood netwerksite Facebook 500 miljoen dollar, maar dat wezen de eigenaars van Twitter van de hand, omdat het merendeel van die som betaald zou worden in aandelen. En die zijn, zoals iedereen gevoeglijk weet, niet altijd evenveel waard.

Bron: Stein Callenfels van, H. (2009, 5 februari). Twitter: veel gekwek en af en toe wereldnieuws. *De Volkskrant*.

De bovenstaande teksten zijn bewerkt om ze geschikt te maken voor dit examen. Dit is gebeurd met respect voor de opvattingen van de auteur(s). Voor de oorspronkelijke tekst(en) kunt u terecht in de vermelde bronnen. De Dienst Uitvoering en Onderwijs is verantwoordelijk voor vorm en inhoud van dit examen.